

داروهای نوظهور در حوزه دیابت و چاقی و تاثیر آن بر بازار ایران

تهیه شده توسط گروه مشاوره مالی و
سرمایه‌گذاری مانا - دپارتمان فارمانا

بهار ۱۴۰۳

فهرست مطالب

- نکات کلیدی
- مقدمه
- بازیگران اصلی و محصولات کلیدی دسته GLP-1
- نگاه کلان به بازار دیابت و چاقی
- بازار داروهای دیابت و چاقی در دنیا
- بازار داروهای دیابت و چاقی در ایران
- بازار بالقوه‌ی داروهای GLP-1 در جهان و ایران

درباره مانا

ما، گروه ماندگار نیک آوای ایرانیان (گروه مانا) یک شرکت دانش بنیان هستیم که در زمینه مشاوره مالی، مدیریتی و سرمایه‌گذاری فعالیت می‌نماییم. ما با بهره‌گیری از متخصصین با تجربه در حوزه‌های مالی، سرمایه‌گذاری، تامین مالی، بانکداری و تجاری‌سازی و همچنین همراه‌سازی افراد متخصص در صنایع مختلف توانسته‌ایم بستری کارآمد جهت ارائه خدمات تخصصی به مشتریان را فراهم آوریم.

در فضای متغیر و رقابتی امروز، کسب و کارها با چالش‌های گوناگونی در راستای خلق ارزش روبرو هستند. بزرگترین سوالی که هر شرکتی در هر صنعتی با آن روبروست این است که در یک محیط دائماً در حال تغییر کدام استراتژی‌ها و اقدامات می‌تواند مسیر تحول شرکت را به سوی ایجاد ارزش پایدار سوق دهد.

در این مسیر حضور متخصصانی که بتوانند در اتخاذ تصمیمات استراتژیک و ارائه راهکارهای شخصی سازی شده کمک کنند، از اهمیت کلیدی برخوردار است.

ما ضمن ارائه خدمات خود در صنایع مختلف، یکی از با سابقه ترین گروه‌های مشاوره مالی در حوزه بهداشت و درمان هستیم که خدمات خود را به صورت تخصصی در این حوزه ارائه می‌نماییم.

نکات کلیدی

داروهای دسته‌ی آگونیست‌های GLP-1 منجر به پیشرفت‌های چشمگیری در حوزه‌ی سلامت و درمان شده‌اند که پیامدهای گسترده‌ای را برای اقتصاد و جامعه به همراه خواهد داشت.

با توجه به خواص ضدالتهابی این دسته‌ی دارویی، پیش‌بینی می‌شود که کاربردهای درمانی آن‌ها از کنترل دیابت و چاقی فراتر رود.

داروهای جدید کنترل چاقی (دسته دارویی GLP-1) پتانسیل آن را دارند که بزرگ‌ترین دسته‌ی دارویی در حوزه‌ی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی در تمام زمان‌ها باشند. طبق پیش‌بینی Glodman Sachs اندازه بازار این دسته دارویی تا سال ۲۰۳۰ به ۱۰۰ میلیارد دلار خواهد رسید. همچنین پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰ تعداد مصرف‌کنندگان این دسته دارویی در آمریکا به ۳۰ میلیون نفر معادل ۹٪ از جمعیت برسد.

شرکت‌های داروسازی پیشرو مانند Eli Lilly و Novo Nordisk با داروهای شاخص از دسته دارویی GLP-1 شامل Zepbound و Ozempic، Wegovy، Mounjaro و Ozempic شرکت‌های موفقیت چشمگیر Wegovy و Ozempic را با ارزش بازاری حدود ۴۸۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ به بزرگترین شرکت اروپایی از نظر ارزش بازار تبدیل کرد. اما پیش‌بینی می‌شود که بازیگران جدید به این حوزه وارد شده و سهم قابل توجهی از بازار را به خود اختصاص دهند.

گسترش تولید این مولکول‌ها در اشکال دارویی جامد نظیر قرص منجر به توسعه بازار گسترده بالقوه این دسته‌ی دارویی می‌شود.

سرمایه‌گذاری بر تولید داروی سماگلوتاید در ایران فرصت بزرگی برای سرمایه‌گذاران این حوزه است. میزان توسعه بازار سماگلوتاید در ایران بستگی زیادی به تحت پوشش بیمه قرار گرفتن یا نگرفتن این دارو دارد که دو مسیر و مدل متفاوت از سرمایه‌گذاری و کسب و کار را در پی خواهد داشت.

دسته دارویی GLP-1

آگونیست‌های GLP-1 عملکرد هورمون GLP-1 طبیعی بدن را که در روده تولید می‌شود، تقلید می‌کنند. مکانیسم اثر مربوط به GLP-1 پیچیده است و هنوز به طور کامل کشف نشده است، اما به طور ساده می‌توان گفت که بدن به طور طبیعی پس از صرف غذا هورمون‌های کوتاه اثر GLP-1 خود را آزاد می‌کند تا به هضم غذا کمک کند و سطح قند خون را متعادل نگه دارد.

بیماران مبتلا به دیابت نوع دوم ممکن است به GLP-1 طبیعی خود به درستی پاسخ ندهند، که این موضوع می‌تواند به افزایش سطح قند خون منجر شود. داروهای آگونیست GLP-1 با اثر طولانی‌مدت نشان داده‌اند که در کمک به بیماران دیابتی برای تنظیم سطح قند خونشان بسیار مؤثر هستند.

داروهای GLP-1 همچنین تأثیر قابل‌توجهی بر کنترل وزن نشان داده‌اند، زیرا هم هضم غذا در روده را کند می‌کنند و هم به مغز سیگنال می‌فرستند و احساس سیری پس از غذا ایجاد می‌کنند. مزایای کاهش وزن فراتر از جنبه ظاهر است. مطالعات بالینی بزرگ نشان داده‌اند که بیماران مبتلا به چاقی که GLP-1 (داروی Wegovy شرکت Novo Nordisk) مصرف می‌کنند، ۲۰ درصد خطر مرگ ناشی از حمله قلبی کمتری دارند.

بدون شک، بزرگترین پیشرفت در صنعت بهداشت و درمان در سال ۲۰۲۳، محبوبیت انفجاری دسته جدیدی از داروهای کاهش وزن بود. این داروها با پتانسیل کاهش، متوقف کردن یا حتی معکوس کردن بحران چاقی که از کنترل خارج شده است باعث ایجاد تغییرات عمده‌ای در بازارهای مالی، سرمایه‌گذاری و بازار دارویی جهان شدند.

داروهای GLP-1 (Glucagon-like Peptide-1) دسته‌ای از داروها هستند که در ابتدا به دلیل توانایی آنها در تنظیم سطح قند خون برای مدیریت دیابت ساخته شدند. با این حال، نقش آنها در مدیریت وزن، این دسته را در کانون توجه قرار داده است. محبوبیت داروهای GLP-1 را می‌توان به اثربخشی آنها در کاهش وزن قابل توجه نسبت داد که اغلب از رژیم غذایی، ورزش یا مداخلات دارویی قبلی پیشی می‌گیرد. کارآزمایی‌های بالینی، اثربخشی آگونیست‌های GLP-1 مانند سماگلوتید را در ترویج کاهش وزن قابل توجه در بزرگسالان دارای اضافه وزن یا چاقی نشان داده‌اند که تغییر قابل‌توجهی را در رویکرد مدیریت وزن نشان می‌دهد. علاوه بر این، سهولت استفاده از آنها، که معمولاً از طریق تزریق هفتگی انجام می‌شود، و حداقل عوارض جانبی آنها، مانند حالت تهوع و اسهال، که معمولاً با گذشت زمان از بین می‌روند، این دسته را میان بیماران محبوب نموده است.

در گزارش پیش رو تلاش شده تا با نگاهی بر بازار دیابت در دنیا و ایران جایگاه این دسته دارویی در حوزه دیابت و همچنین توانمندی بالقوه این دسته برای بازار چاقی مورد بررسی و تحلیل قرار بگیرد. در حال حاضر دسترسی به این دسته دارویی در ایران محدود بوده و تنها داروی لیراگلوتاید از این دسته در بازار موجود است. داروهای جدید تر این دسته نظیر سماگلوتاید و تیرزپاتاید در حال حاضر در بازار ایران به صورت رسمی موجود نیستند که این موضوع پیش‌بینی‌ها و تحلیل‌های مختلفی را از نگاه سرمایه‌گذاری در خصوص تولید محصولات دسته GLP-1 در ایران مطرح می‌کند.

مبتلایان به دیابت نوع دو ممکن است به GLP-1 تولید شده در روده خود به درستی پاسخ ندهند، که منجر به افزایش قند خون می‌شود.

شواهد نشان می‌دهد که GLP-1 مصنوعی تا حد زیادی این مشکل را با اثربخشی بالا در تنظیم سطح انسولین و دستیابی به هموستاز گلوکز خون حل می‌کند.

دسته دارویی GLP-1

در حالی که گیرنده‌های GLP-1 بیشتر در پانکراس متمرکز هستند، در سراسر بدن نیز پخش شده‌اند و شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد داروهای GLP-1 می‌توانند به طور مستقیم با گیرنده‌های GLP-1 موجود در سایر اعضای بدن تعامل داشته باشند.

احتمال کاهش التهاب در ریه‌ها و سایر اندام‌ها، اگرچه مشخص نیست که چقدر از این کاهش التهاب به دلیل کاهش وزن است.

احتمال کاهش التهاب در قلب و سیستم گردش خون

احتمال کاهش تمایل به الکل و ایجاد نقش موثری در جلوگیری از بیماری‌های نورودژنراتیو مانند آلزایمر و پارکینسون داشته باشد.

احتمال کاهش تجمع چربی در افراد مبتلا به بیماری کبد چرب

حفظ عملکرد کلیه در افراد مبتلا به بیماری مزمن کلیوی

افزایش سرعت تجزیه سلول‌های چربی برای تولید انرژی

بازیگران اصلی و محصولات کلیدی دسته GLP-1

با روی کار آمدن دسته دارویی GLP-1 برای کنترل قند خون و همچنین برای کاهش وزن، شرکت‌های تولید کننده آن‌ها با رشد بی سابقه ای مواجه شدند. شرکت Novo Nordisk و شرکت Eli Lilly دو شرکت پیشگام در این حوزه هستند. بر اساس اعلام شرکت BCG در رده بندی ۵۰ شرکت برتر از منظر خلق ارزش برای سهامداران، تنها دو شرکت دارویی ای که در این لیست حضور داشتند شرکت‌های Eli Lilly و Novo Nordisk بودند. در یک سال گذشته سهام Novo Nordisk با ۳۳ درصد افزایش قیمت و سهام Eli Lilly با ۳۶ درصد افزایش قیمت مواجه بوده است. ارزش بازار هرکدام از شرکت‌ها به ترتیب ۶۲۷ میلیارد دلار و ۸۴۰ میلیارد دلار (۲۳ ژوئن ۲۰۲۴) است.

دو برند مربوط به داروی سماگلوتاید (Ozempic®, Rybelsus) متعلق به شرکت Novonordisk می‌باشند که به ترتیب در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۹ برای مدیریت دیابت نوع دو موفق به دریافت تائیدیه از FDA شدند و هم اکنون فقط توسط این شرکت تولید می‌شوند. داروی سماگلوتاید تحت برند Wegovy® در سال ۲۰۲۱ برای کاهش وزن نیز موفق به دریافت تائیدیه FDA شد. داروی دولاگلوتاید با برند Trulicity® متعلق به شرکت Eli Lilly نخستین بار در سال ۲۰۱۴ موفق به دریافت تائیدیه از FDA برای مدیریت علائم دیابت نوع دو شد و این دارو هم اکنون در انحصار شرکت Eli Lilly می‌باشد.

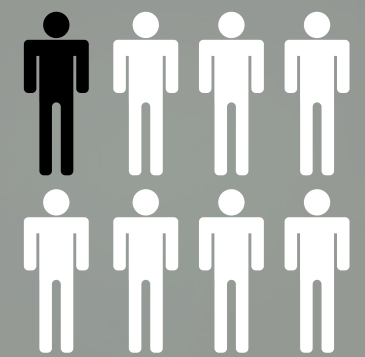
داروی تیرزپاتاید (Mounjaro®) متعلق به شرکت Eli Lilly که برای نخستین بار در سال ۲۰۲۲ برای مدیریت علائم دیابت نوع دو موفق به دریافت تائیدیه FDA شد و این دارو هم اکنون در انحصار این شرکت است. برند دیگر تیرزپاتاید از شرکت Eli Lilly است که در سال ۲۰۲۳ به تازگی تائیدیه FDA برای لاغری را گرفته است.

اندازه بازار ۳ داروی Wegovy، Saxenda و Zepbound که برای لاغری استفاده می‌شوند، در سال ۲۰۲۳ بیش از ۶ میلیارد دلار بوده است.

نام برند	نام ژنریک	شکل دارویی	تائیدیه FDA	کاربرد	شرکت سازنده	فروش (۲۰۲۳) میلیون دلار
Ozempic®	Semaglutide	تزریقی	۲۰۱۷	دیابت	Novo Nordisk	۱۳,۸۴۸
Trulicity®	Dulaglutide	تزریقی	۲۰۱۴	دیابت	Eli Lilly	۷,۱۳۲
Mounjaro®	Tirzepatide	تزریقی	۲۰۲۲	دیابت	Eli Lilly	۵,۱۶۳
Wegovy®	Semaglutide	تزریقی	۲۰۲۱	چاقی	Novo Nordisk	۴,۵۳۴
Rybelsus®	Semaglutide	قرص خوراکی	۲۰۱۹	دیابت	Novo Nordisk	۲,۷۱۲
Saxenda®	Liraglutide	تزریقی	۲۰۱۴	چاقی	Novo Nordisk	۱,۴۸۸
Victoza®	Liraglutide	تزریقی	۲۰۱۰	دیابت	Novo Nordisk	۱,۲۵۳
Zepbound®	Tirzepatide	تزریقی	۲۰۲۳	چاقی	Eli Lilly	۱۷۵

نگاه کلان به بازار دیابت و چاقی

دیابت در آینده

تا سال ۲۰۴۵ تعداد مبتلایان به دیابت بزرگسال به ۷۸۴ میلیون نفر خواهد رسید. این به این معنی است که از هر ۸ نفر یک نفر مبتلا به دیابت خواهد بود.

شیوع چاقی

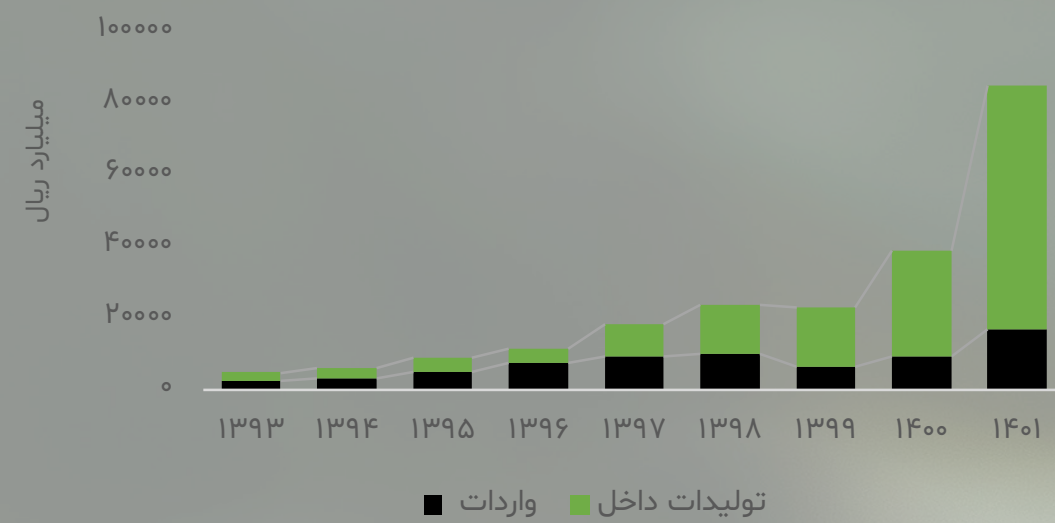
بر اساس تحقیقات نشان داده شده که در سال ۲۰۲۲ بیش از ۱ میلیارد نفر از چاقی مفرط رنج می‌برند و همچنین ۴۳ درصد افراد بزرگسال اضافه وزن دارند.

نقش ۱- GLP ها

با ورود دسته داروهای ۱-GLP به بازار، کنترل دیابت و چاقی با تغییرات بزرگی روبرو بوده است. اندازه بازار دسته داروهای ۱-GLP شرکت نوونوردیسک در آمریکای شمالی حدوداً ۸ برابر اندازه بازار انسولین‌های این شرکت بوده است.

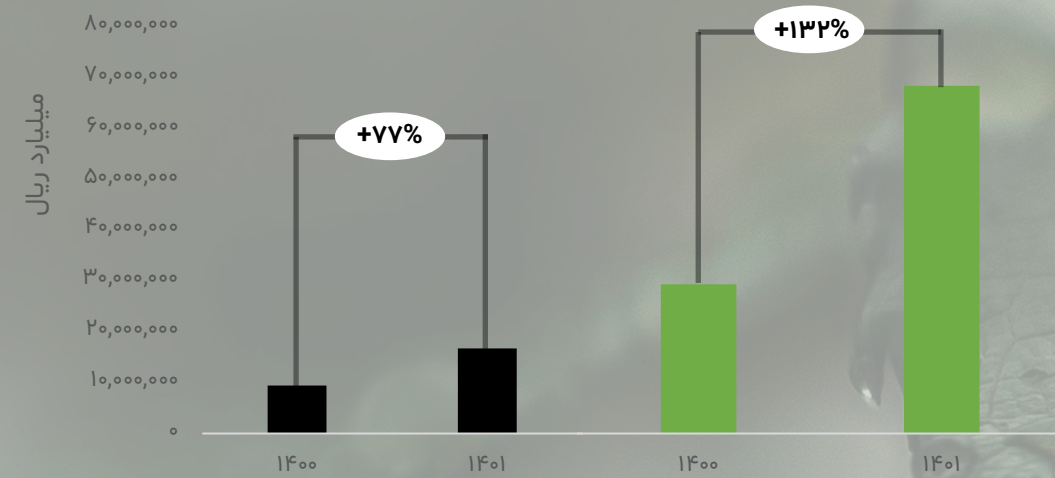
فروش ریالی به تفکیک تولیدات و واردات

۸/۵ هزار میلیارد تومان

فروش ریالی دسته داروهای ضد دیابت در ایران در سال ۱۴۰۱ حدود ۸/۵ هزار میلیارد تومان بوده است.

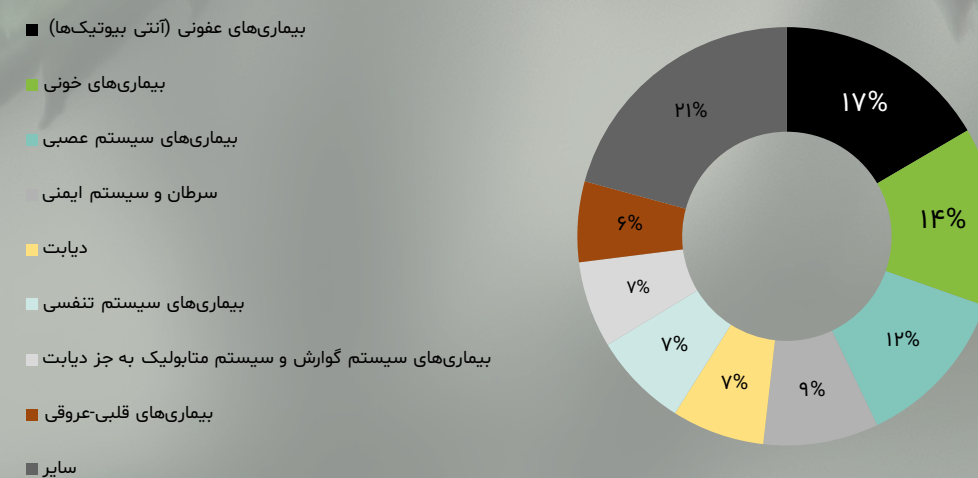
واردات و تولید داخل

۱۱۸٪ رشد سالیانه (YOY)

فروش ریالی داروهای ضد دیابت در سال ۱۴۰۱ حدود ۱۱۸ درصد رشد را نسبت به سال ۱۴۰۰ تجربه کرده است.

سهم بازار دسته‌های دارویی در سال ۱۴۰۱

۷/۲٪ سهم از بازار دارو

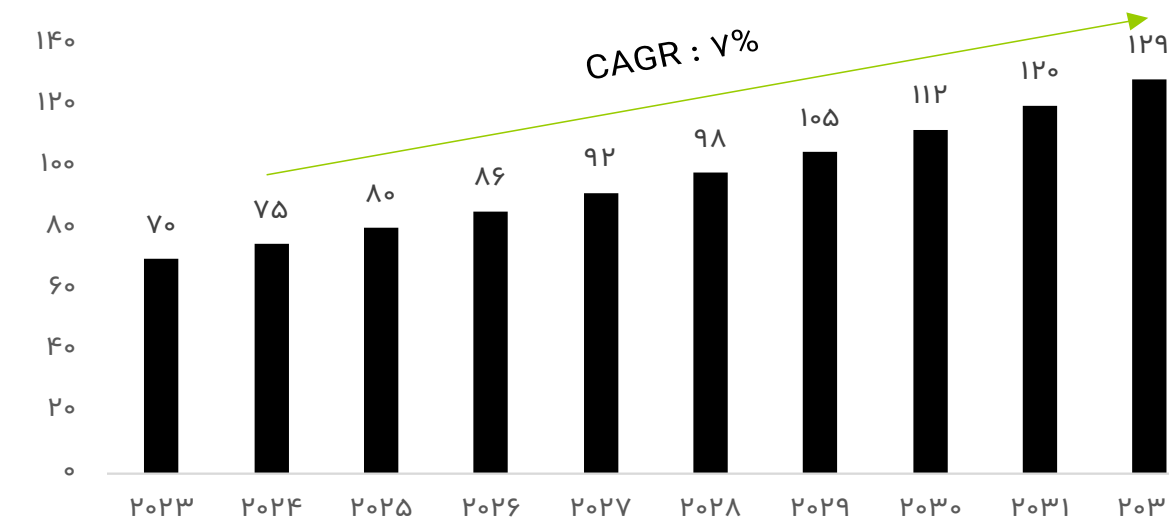
داروهای ضد دیابت بیش از ۷ درصد از کل بازار داروی ایران را تشکیل می‌دهند.

عمده رشد بازار داروهای ضد دیابت در ایران در سال ۱۴۰۱ ناشی از افزایش قیمت داروها در این سال بوده است. با توجه به سیاست قیمت‌گذاری داروها و حمایت از تولید داخلی رشد این بازار برای داروهای تولید داخل تقریباً دو برابر رشد داروهای وارداتی بوده است. بازار داروهای ضد دیابت دنیا حدوداً ۷٪ از کل بازار دارویی را به خود اختصاص داده است که این عدد تقریباً با سهم بازار داروهای ضد دیابت در ایران برابر است. در حال حاضر شیوع بیماری دیابت در ایران حدود ۱۰/۳ درصد بوده و پیش بینی می‌شود که تا سال ۲۰۳۰ تعداد بیماران دیابتی به ۱۰ میلیون نفر برسد.

بازار داروهای دیابت و چاقی در دنیا

بازار دیابت دنیا (میلیارد دلار)

ارزش دلاری بازار دیابت در دنیا در سال ۲۰۲۳ حدود ۷۰ میلیارد دلار بوده است.

اندازه بازار دیابت در دنیا در سال ۲۰۲۳ حدود ۷۰ میلیارد دلار بوده که پیش‌بینی می‌شود این بازار تا سال ۲۰۲۳ با CAGR ۷٪ به ۱۲۹ میلیارد دلار افزایش یابد؛ در این میان دسته‌ی دارویی GLP-1 از نقش قابل توجهی در رشد بازار دیابت در دنیا برخوردار می‌باشد.

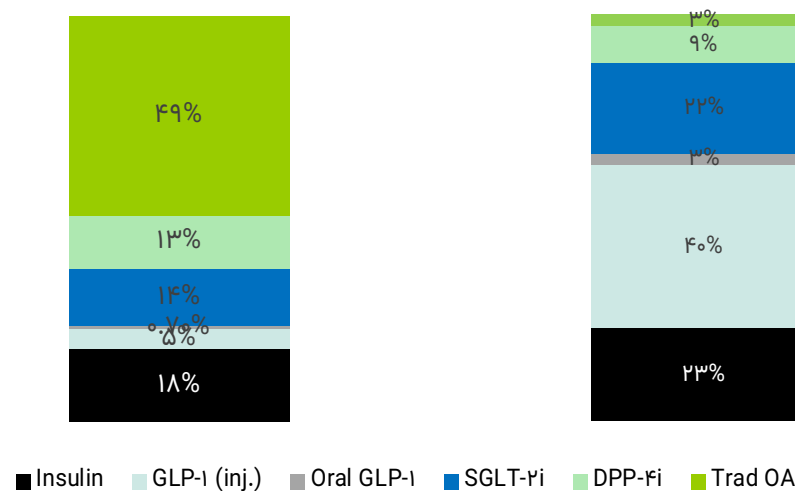
جایگاه دسته‌های نوظهور نظیر دسته GLP-1 در بازار دیابت و چاقی دنیا

اگرچه انسولین همواره در سال‌های گذشته از سهم قابل توجهی در بازار دیابت برخوردار بوده است؛ بنظر می‌رسد دسته‌های دارویی نوظهور نظیر GLP-1 جایگاه خود را در بازار دیابت تثبیت نموده و به عنوان بخش جدایی ناپذیر در مدیریت دیابت به شمار می‌روند.

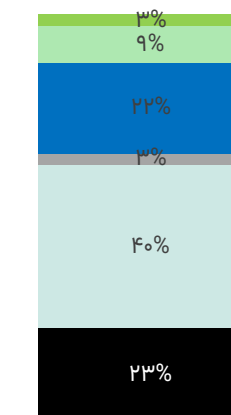
داروهای دسته GLP-1 نه تنها از اثربخشی مطلوبی در مدیریت دیابت و کاهش وزن برخوردارند، بلکه کاربرد آن‌ها در کاهش علائم آلزایمر، بیماری‌های قلبی-عروقی و CKD شناسایی شده است.

بررسی بازار دیابت و نقش دسته‌های دارویی مختلف در مدیریت دیابت نشان می‌دهد که دسته GLP-1 تزریقی نظیر لیراگلوتاید و سماگلوتاید و نیز دسته داروهای SGLT-2 از نظر تعداد و ارزش نسخه از رشد قابل

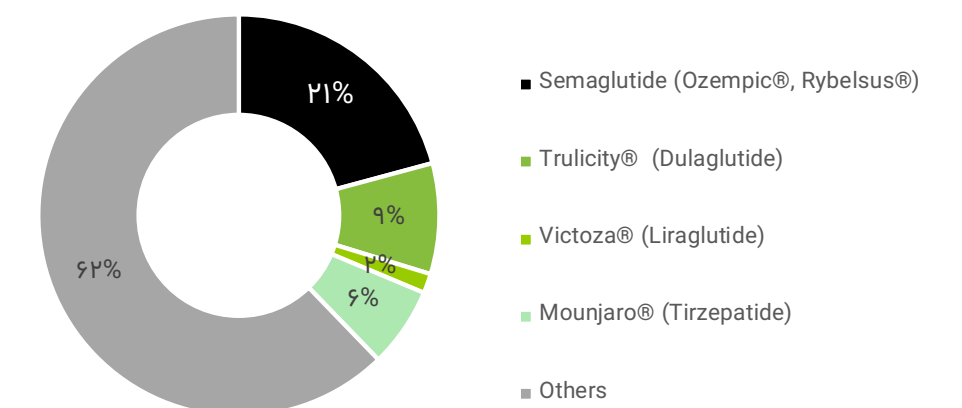
تعداد نسخه‌های تخمینی بر اساس گروه درمانی

ارزش بازار بر اساس گروه درمانی

سهم دسته‌های دارویی از بازار دیابت در دنیا، ۲۰۲۳

توجهی در سال‌های آتی برخوردار خواهند بود که این امر، پتانسیل بالای این دسته‌های دارویی ضد دیابت را خاطر نشان می‌کند. در سال ۲۰۲۳ دسته دارویی GLP-1 ۵ درصد نسخه‌ها را به خود اختصاص داده در حالی که حدود ۴۰ درصد از ارزش بازار را داشته است. پرفروش‌ترین داروی این دسته مولکول سماگلوتاید بوده است.

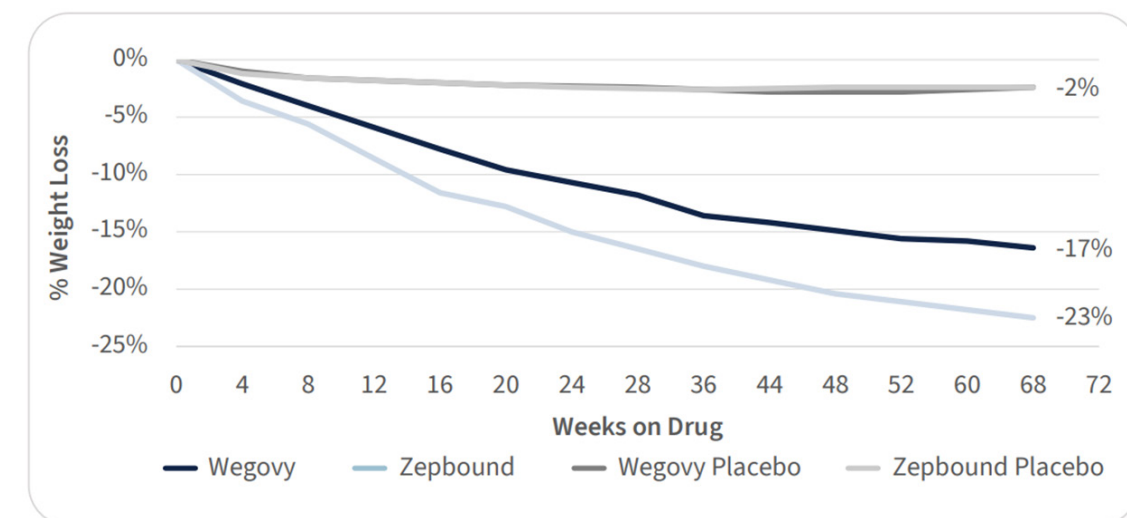
چاقی یکی از بحران‌های حال حاضر بخش بهداشت و درمان است. پیش‌بینی می‌شود جمعیت افراد چاق در سراسر دنیا از ۱۴٪ در سال ۲۰۲۰ به ۲۵٪ در سال ۲۰۳۵ برسد.

تخمین زده می‌شود که در سراسر دنیا حدود ۱ میلیارد نفر BMI (شاخص توده بدنی) بالاتر از ۳۰ دارند و به چاقی مبتلا هستند. این میزان در آمریکا حدود ۴۲/۵٪ از جمعیت بزرگسالان، یا به عبارت دیگر بیشتر از ۲ نفر از هر ۵ نفر، می‌باشد که با سرعت نگران‌کننده‌ای رو به افزایش است. در حالی که جمعیت بزرگسالان چاق در آمریکا در سال ۱۹۸۰ حدود ۱۳٪ بوده است؛ اما پیش‌بینی می‌شود که این نرخ تا سال ۲۰۳۰ به ۵۰٪ برسد.

چاقی یک بیماری مزمن است که پیامدهای گسترده‌ای برای سلامتی افراد دارد. اضافه وزن احتمال ابتلا به اختلالات سندرم متابولیک و بیماری‌های قلبی-عروقی را افزایش می‌دهد. به جز اثرات مخرب روانی و جسمی که چاقی برای افراد ایجاد می‌کند؛ آسیب‌هایی که به اقتصاد کشورها نیز وارد می‌شود از سایر عوارض آن است. این موارد شامل تاثیر منفی بر اقتصاد کلان که حدوداً ۳/۶٪ از تولید ناخالص داخلی آمریکا را شامل می‌شود و ۱/۲۴ تریلیون دلار هزینه غیر مستقیم ناشی از کاهش بهره‌وری می‌باشند.

ورود داروهای کنترل وزن و چاقی به بازار

با توجه به عوارض ناشی از چاقی و همچنین جمعیت رو به گسترش افرادی که از چاقی رنج می‌برند؛ نیاز به استفاده از یک روش جدید جهت درمان این مشکل بیش از پیش احساس می‌شود. کاهش وزن قابل توجهی که داروهای جدید دسته GLP-1 در بیماران دیابتی ایجاد می‌کنند؛ منجر به آن شد که دانشمندان این داروها را در بیماران چاق غیر دیابتی نیز مورد مطالعه قرار دادند. بر طبق نتایج این مطالعات، این داروها در این افراد منجر به کاهش وزن چشمگیرتری شدند و افراد حدوداً به میزان ۱۵-۲۰٪ وزن اولیه خود را از دست دادند. به این صورت

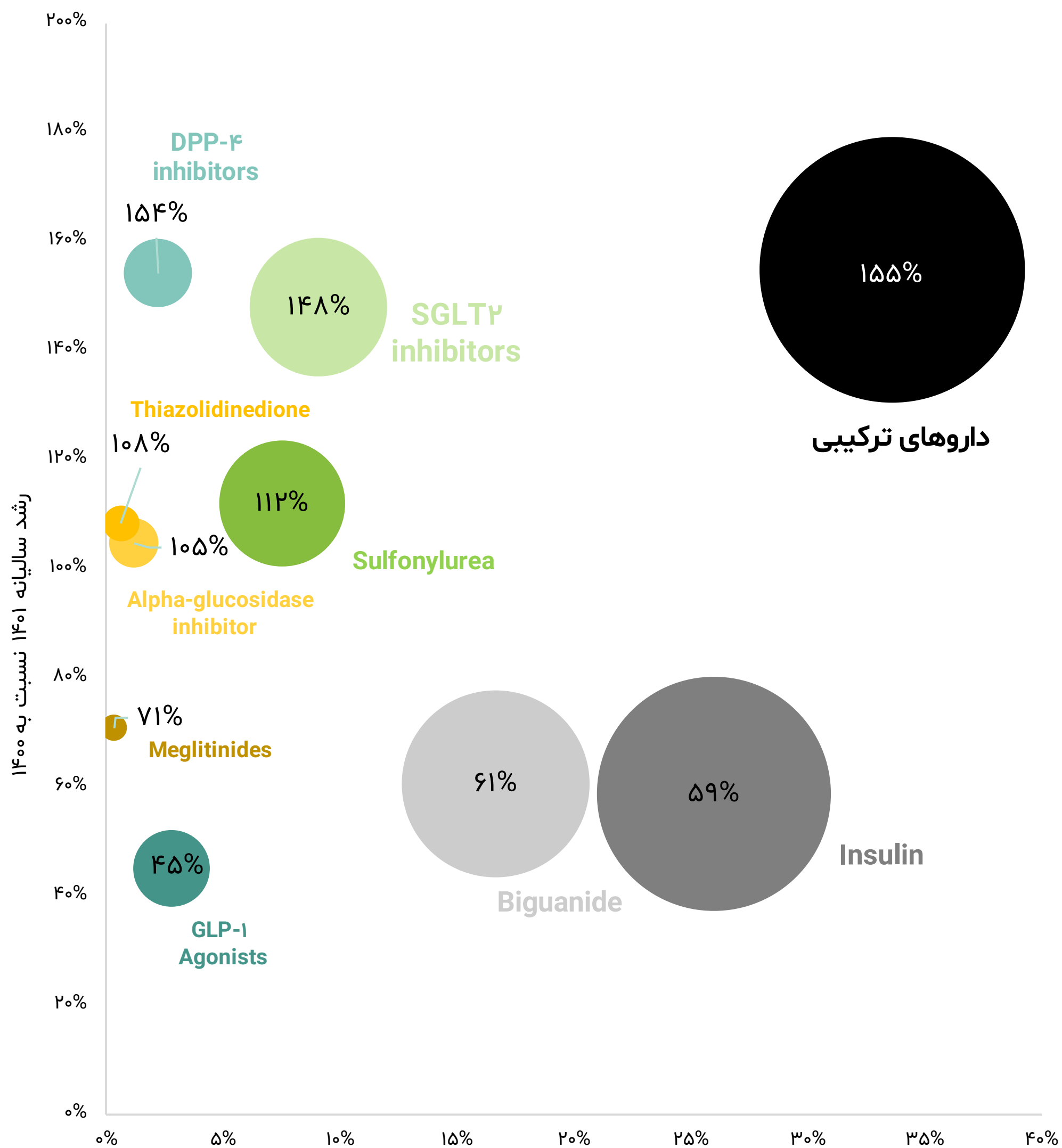
Ozempic با نام تجاری Wegovy و Mounjaro با نام تجاری Zepbound به ترتیب در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۳ برای چاقی مورد تایید قرار گرفتند.

شواهد نشان می‌دهند که استفاده از داروهای دسته GLP-1 برای درمان چاقی می‌تواند به نجات زندگی کمک کند. در یک کارآزمایی بالینی، Wegovy خطر حمله قلبی، سکته مغزی یا مرگ افراد چاق

را تا ۲۰٪ کاهش داد. در همین جمعیت بیمار، خطر مرگ ۱۹٪، حملات قلبی ۲۸٪ و احتمال بستری شدن در بیمارستان به دلیل نارسایی قلبی ۱۸٪ کاهش یافت.

توسعه و گسترش داروهای کنترل وزن و چاقی از مهم‌ترین اتفاقات حوزه‌ی بهداشت و درمان در سال ۲۰۲۳ بوده است. این داروها با کاهش، متوقف کردن و یا حتی معکوس کردن بحران رشد شیوع چاقی در دنیا (به ویژه در آمریکا) منجر به بروز نتایج چشمگیری شده‌اند.

اندازه، سهم بازار و رشد سالیانه داروهای ضد دیابت بر اساس گروه درمانی، ۱۴۰۱

سهم بازار ۱۴۰۱

اندازه دایره : اندازه بازار ریالی

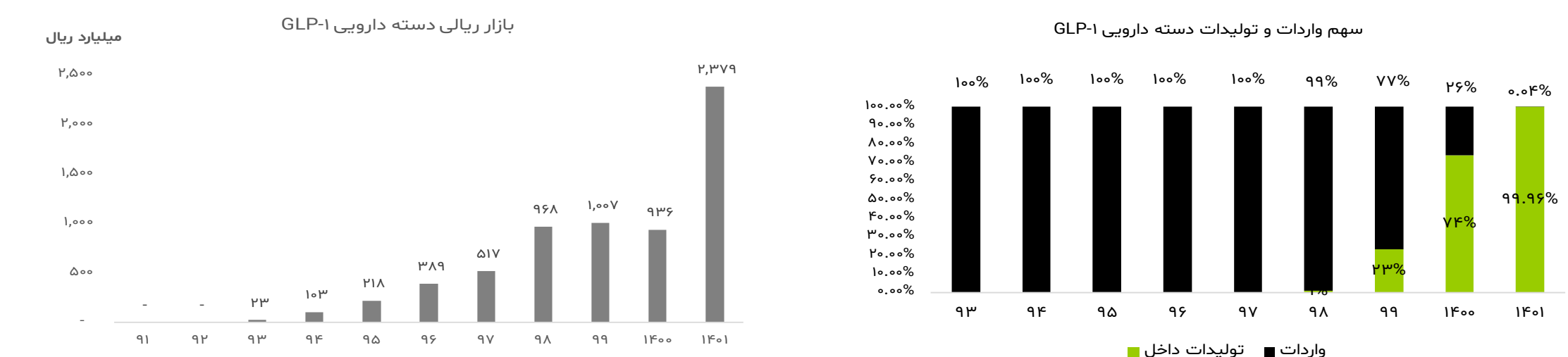
بازار داروهای دیابت و چاقی در ایران

حدود ۳۹٪ از بازار محصولات حوزه دیابت به شرکت داروسازی دکتر عبیدی تعلق دارد.

پس از آن شرکت نوونوردیسک و اکتورکو با سهم ۱۱٪ و ۱۰٪ قرار دارند. تنوع محصولات شرکت عبیدی در حوزه داروهای ضد دیابت خوراکی بسیار گسترده بوده و همچنین بیشترین فروش داروهای ضد دیابت این شرکت ناشی از داروهای ترکیبی آن است. سبد محصولی شرکت اکتورکو نیز دارای داروهای ترکیبی و ساده است. شرکت عبیدی در بین شرکت های تولید کننده (۴۹٪ سهم بازار) و شرکت نوونوردیسک در بین شرکت های وارد کننده حوزه دیابت (۵۵٪ سهم بازار) رهبر بازار هستند. عمده واردات شرکت نوونوردیسک مربوط به انسولین است.

نقش کلیدی داروهای ترکیبی ضد دیابت در ایران

۲/۸ هزار میلیارد تومان فروش ریالی داروهای ترکیبی ضد دیابت است که حدوداً یک سوم از کل بازار دیابت را شامل می شود. انسولین ها با ۲/۲ هزار میلیارد تومان در جایگاه دوم قرار دارند. اگرچه داروهای دسته مهارکننده های DPP-۴ و SGLT-۲ از رشد قابل توجهی در سال ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ برخوردار بوده اند؛ این روند رو به رشد در خصوص دسته داروهای GLP-۱ در بازار ایران مشاهده نمی شود. این درحالیست که جایگاه دسته دارویی GLP-۱ در دنیا رو به رشد بوده و هم اکنون سهم قابل توجهی از بازار دیابت دنیا به این دسته دارویی اختصاص دارد.

فروش ریالی دسته داروی ضد دیابت GLP-۱ در ایران در سال ۱۴۰۱ حدود ۲/۳ هزار میلیارد ریال بوده است. تنها محصول موجود از دسته دارویی GLP-۱ در کشور داروی لیراگلوتاید می باشد که در سال ۱۴۰۱ سه برند Victoza®, Melitide® و Maciza® در بازار موجود بوده اند؛ در این میان، دو برند Melitide® و Maciza® تولید داخل بوده که توسط شرکت سیناژن تولید می شود.

بازار بالقوهی داروهای GLP-1 در جهان و ایران

تخمین زده می‌شود که ۱۳۷ میلیون نفر در آمریکا، که معادل بیش از نیمی از جمعیت بزرگسالان این کشور است، واجد شرایط دریافت داروهای دسته‌ی آگونیست‌های GLP-1 بر اساس تاییدیه FDA هستند.

این تعداد شامل ۳۲ میلیون نفر بیمار مبتلا به دیابت، ۸۷ میلیون نفر از افراد مبتلا به چاقی و ۱۸ میلیون نفر از افراد دارای اضافه وزن با بیماری‌های زمینه‌ای مانند فشار خون بالا یا کلسترول است. تعداد افراد مبتلا به چاقی در دنیا نیز بیش از ۱ میلیارد نفر برآورد شده است که با سرعت قابل توجهی رو به افزایش می‌باشد. با توجه به جمعیت بیماران متقاضی این داروها، پیش‌بینی می‌شود اندازه‌ی بازار این دسته‌ی دارویی به ۱۵۰ میلیارد دلار برسد. همچنین این داروها پتانسیل آن را دارند که بزرگ‌ترین دسته‌ی دارویی در حوزه‌ی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی باشند.

بر اساس مطالعه متا-آنالیز صورت گرفته در سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۲۱ شیوع اضافه وزن و چاقی در ایران به ترتیب ۲۰/۱ و ۱۳/۴۴ برآورد شده است. این درصد برای اضافه وزن ۱۱/۷۱ و برای چاقی ۸/۰۸ در سنین زیر ۱۸ سال و ۳۵/۲۶ برای اضافه وزن و ۲۱/۳۸ برای چاقی در افراد بالای ۱۸ سال است. شیوع کلی اضافه وزن و چاقی در کل جمعیت ایران ۳۵/۰۹ درصد تخمین زده شده است.

بر اساس شیوع بالای چاقی در ایران و همچنین شیوع بالای دیابت داروهای دسته GLP-1 از بازار بالقوه گسترده‌ای برخوردار هستند.

اما بازار دارویی ایران به علت نظارت شدید سازمان‌های ناظر از منظر قیمت‌گذاری می‌تواند رفتار متفاوتی با بازار داروهای GLP-1 در دنیا داشته باشد. همانطور که سرمایه‌گذاری بر تولید این دسته دارویی می‌تواند فرصت بزرگی برای سرمایه‌گذاران این حوزه باشد اما چالش‌های متفاوتی نظیر کمبود نقدینگی در صنعت، موانع تخصیص ارز به منظور واردات مواد اولیه و کارتریج‌های تزریقی، قوانین قیمت‌گذاری، حمایت بیمه و ... می‌تواند تفاوت‌هایی را برای گستردگی بازار داروهای GLP-1 ایجاد نماید.

قیمت داروهای GLP-1 در دنیا و بهای تمام شده این دسته

قیمت Wegovy و Zepbound به ترتیب حدود ۱۶۰۰۰ و ۱۲۰۰۰ دلار در سال است که حداکثر حدود ۶۰۰۰ دلار آن تحت پوشش بیمه قرار می‌گیرد. شرکت Eli Lilly همچنین به بیمارانی که تحت پوشش بیمه قرار ندارند حدود ۶۶۰۰ دلار در سال به صورت نقد برای خرید داروی Zepbound تخفیف می‌دهد.

در حالی که عرضه‌ی محدود محصولات در بازار در حال حاضر منجر به کاهش تمایل شرکت‌ها جهت پایین آوردن قیمت‌ها شده است؛ با این حال پیش‌بینی می‌شود قیمت خالص این داروها با افزایش دسترسی و گسترش بازار آن‌ها، به مرور زمان کاهش یابد. اگر چه متخصصین مسائل اقتصادی در حوزه‌ی سلامت اظهار کرده‌اند که قیمت‌های حال حاضر داروهای دسته‌ی آگونیست‌های GLP-1 مقرون به صرفه است؛ اما پیش‌بینی می‌شود که در سال‌های پیش‌رو این داروها حتی با قیمت ۳۰۰۰ دلار در سال به بازار عرضه شوند.

یک مطالعه توسط پژوهشگران دانشگاه بیل، بیمارستان کینگز کالج لندن و پزشکان بدون مرز، نشان داده است که هزینه تولید برای یک ماه تامین Ozempic بین ۸۹ سنت تا ۴/۷۳ دلار است. این تخمین شامل هزینه مواد اولیه، بسته‌بندی و لجستیک توزیع دارو به همراه حاشیه سود و مالیات است. قیمت فعلی Ozempic در ایالات متحده ۹۶۸/۵۲ دلار است. این مطالعه نتیجه‌گیری کرده که Ozempic می‌تواند به قیمت ۵ دلار برای هر قلم فروخته شود و همچنان سودآور باشد پس می‌تواند به طور کلی با هزینه‌ای کمتر از انواع مختلف انسولین تولید شود.

بسیاری از بیمه‌ها این داروها را به دلیل هزینه‌های بالا از پوشش خود حذف کرده‌اند، که باعث شده برخی بیماران نتوانند هزینه این داروها را بپردازند.

قیمت Melitide در ایران به ازای هر قلم ۹۳۸ هزار تومان (سال ۱۴۰۳) است، این درحالیست که هر قلم Victoza حدود ۲۷۰ دلار است. در صورت تولید داخلی مولکول سماگلوتید در ایران اندازه بازار به عوامل زیر وابسته خواهد بود:

تولید به شکل قرص یا با شکل تزریقی

طبق مطالعات انجام شده اثربخشی فرم تزریقی داروی سماگلوتید بسیار بالاتر از فرم خوراکی بوده است. اما هزینه سرمایه‌گذاری به شکل قرص بسیار پایین‌تر از فرم تزریقی است. همچنین پیچیدگی‌های تولید آن بسیار کمتر است.

قیمت هر قلم و نسبت آن به قیمت جهانی

هر چه قدر مولکول سماگلوتاید قیمت بالاتری دریافت کند مطلوبیت تولید آن برای تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران بالاتر خواهد رفت اما از سوی دیگر در صورت عدم پوشش بیمه توان پرداخت و در نتیجه مصرف دارو پایین‌تر خواهد آمد.

قرار گرفتن تحت پوشش بیمه برای کنترل وزن و لاغری

قرار گرفتن تحت پوشش بیمه دسترسی را برای افراد چاق گسترده‌تر کرده اما در صورت عدم پوشش بیمه مصرف‌کنندگان این دارو مبتلایان چاقی با سطح مالی بالا خواهند بود. اندازه بازار محدودتر شده اما نقدینگی بالاتری به سوی تولیدکنندگان خواهد رفت.

قرار گرفتن تحت پوشش بیمه برای کنترل دیابت

قرار گرفتن تحت پوشش بیمه دسترسی را برای بیماران دیابتی گسترده‌تر کرده، اندازه بازار بزرگتر می‌گردد. اما با توجه به افزایش دوره وصول مطالبات برای شرکت‌ها مطلوبیت سرمایه‌گذاری بر تولید سماگلوتاید می‌بایست مورد بررسی بیشتر قرار بگیرد.

در صورت نیاز به مشاوره‌ی
سرمایه‌گذاری با ما تماس بگیرید.

۰۲۱-۲۶۳۷۴۵۶۵

info@manadvisory.com

www.manadvisory.com/pharmana

تخمین اندازه بالقوه بازار داروهای GLP-1 در ایران

برای تخمین اندازه بازار عددی داروی سماگلوتاید در ایران از فروش عددی این دارو در کشور آمریکا استفاده شده است. این یک تخمین حدودی و اولیه بوده و صرفاً به منظور تصور بهتر از اندازه بالقوه بازار این داروها در ایران همچنین زیرساخت تولید مورد نیاز، انجام شده است. اندازه بازار واقعی تحت عوامل مختلفی مانند قیمت دارو، پوشش بیمه، توان پرداختی بیماران، مدل بازاریابی شرکت‌ها و ... تغییر خواهد کرد. همچنین اندازه بازار این دارو در دنیا نیز رو به رشد فزاینده‌ای است و هنوز به حالت پایدار نرسیده که این موضوع خود تاثیر زیادی در تخمین درست اندازه بازار خواهد داشت.

نام برند	نام ژنریک	شکل دارویی	فروش ۲۰۲۳ در آمریکا (میلیون دلار)	متوسط قیمت هر عدد (دلار)	تخمین فروش عددی در آمریکا	تخمین فروش عددی برای جمعیت ایران
Ozempic®	Semaglutide	تزریقی	۹,۰۸۱	۹۳۵	۹,۷۰۴,۳۰۸	۲,۵۴۰,۲۴۵
Wegovy®	Semaglutide	تزریقی	۴,۲۴۱	۳۳۷	۱۲,۵۷۵,۰۵۴	۳,۲۹۱,۷۰۵
Rybelsus®	Semaglutide	قرص خوراکی	۱,۵۹۴	۳۱	۵۱,۱۰۲,۳۰۱	۱۳,۳۷۶,۷۷۸

پیش بینی می‌گردد که بازار بالقوه سماگلوتاید در ایران برای فرم تزریقی بیش از ۵/۵ میلیون Pen و برای فرم خوراکی بیش از ۱۳ میلیون قرص باشد. با توجه به رشد روز افزون فروش سماگلوتاید در دنیا بازار بالقوه ایران نیز رو به رشد خواهد بود. همچنین در صورتی که سماگلوتاید بتواند برای مورد مصرف پیشگیری از آلزایمر تاییدیه FDA را بگیرد بازار این داروها با رشد یکباره بزرگی مواجه خواهند شد. در حال حاضر شرکت‌های محدودی هستند که ظرفیت تولید شکل دارویی Pen و کارتریج را داشته باشند که این موضوع خود می‌تواند حوزه‌ای برای سرمایه‌گذاری باشد.

به صورت کلی این دسته دارویی توانمندی تبدیل شدن به بزرگترین دسته دارویی در حوزه بهداشت و درمان را دارد اما با توجه به اینکه هنوز آثار طولانی مدت مصرف این داروها در دسترس نیست در صورت بروز عوارض جانبی غیرقابل پیش بینی در طولانی مدت ریسک محدودیت بازار این دسته غیر قابل چشم پوشیست.